

SÖKANDE

Låsteam Sverige AB, 556580-8473
Katrinedalsgatan 19
504 51 Borås

Ombud: Josefine Gyllenram
Freja Partner AB
Krokslätts fabriker 30
431 37 Mölndal

MOTPARTER

1. Ulricehamns kommun
523 86 Ulricehamn

2. Passéra AB, 556746-4853
Box 3037
550 03 Jönköping

3. Midroc Electro AB, 556436-3595
Box 501
811 25 Sandviken

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU)

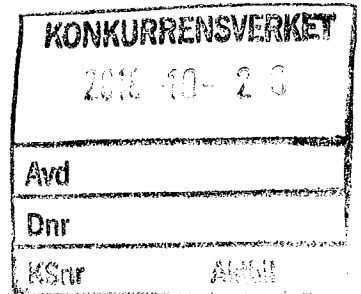

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen ska göras om.

BAKGRUND

Kommunen genomför en upphandling av ramavtal för kompletta system för övervakningskameror (dnr 18/10). Genom tilldelningsbeslut har anbudet från Passéra antagits. Av upphandlingsprotokollet framgår att detta anbud hade den lägsta jämförelsesumman av de kvalificerade anbuden. Anbudet från Midroc Electro hade den näst lägsta jämförelsesumman och anbudet

från Låsteam den tredje lägsta. Låsteam har ansökt om överprövning. I upphandlingsdokumenten anges bl.a. följande.

Kommunens startbehov gäller övervakningskameror till Stenbocksskolan, Ätradalsskolan och Bogesundsskolan. Beslut är ännu inte fattade om övervakning på andra enheter inom kommunen, men sådana beslut kan komma att fattas under avtalsperioden. Det finns bilagor med ritningar där det anges var på skolorna som kamerorna ska placeras ut. I svaret på publik fråga nr 7 har kommunen sammanfattat att det rör sig om en utomhuskamera på Bogesundsskolan, en utomhuskamera och 39 inomhuskameror på Stenbocksskolan samt 14 inomhuskameror på Ätradalsskolan.

I avsnitt 4.1.2 anges att behovet av olika kameror beskrivs i de följande avsnitten samt att ytterligare varianter av kameror kan komma att tillkomma under avtalsperioden. Därefter anges i avsnitt 4.1.3 (utomhuskamera) och 4.1.4 (inomhuskamera) bl.a. att kamerornas bildkvalitet ska vara "identifiering". Det finns ett fritextfält i varje avsnitt där "beteckning på kamera" ska fyllas i.

Publik fråga nr 12 gäller definitionen av begreppet identifiering samt var i täckningsområdet som identifiering ska uppnås. Enligt svaret gäller i denna del för inomhuskamerorna minst 5 m och 90° betraktningvinkel, för utomhuskameran på Bogesundsskolan minst 15 m och minst 70° betraktningvinkel samt för utomhuskameran på Stenbocksskolan minst 7,5 m och minst 70° betraktningvinkel.

Anbuden kommer att utvärderas enligt lägsta pris. Totalkostnaderna för de tre skolorna samt serviceavtal till dessa under sju år kommer att räknas samman. Vidare räknas även de olika priserna under rubriken "Kommande projekt" samman. Det anbud som uppfyller samtliga ställda krav och har lägst totalsumma vinner upphandlingen. Antalen under "Kommande pro-

jekt" är endast till för utvärderingen. I detta avsnitt (4.3.2) anges att pris för vissa olika poster ska fyllas i. Bland annat ska pris per enhet för 10 utomhuskameror anges.

YRKANDEN M.M.

Låsteam vill i första hand att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse skett genom ny anbudsprövning, vid vilken anbuderna från Passéra och Midroc Electro ska förkastas. I andra hand vill Låsteam att förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen ska göras om.

Kommunen anser att Låsteams ansökan om överprövning ska avslås.

Passéra och Midroc Electro har yttrat sig i målet efter föreläggande från förvaltningsrätten.

VAD PARTERNA ANFÖR

Låsteam Sverige AB

Både Passéra och Midroc Electro har som utomhuskamera angett en kamera som inte uppfyller det krav på identifiering på 15 meters avstånd som gäller för Bogesundsskolan. Kommunen har anfört att Passéra och Midroc Electro genom sina anbudspriser tagit höjd för uppställda krav gällande kameran på Bogesundsskolan och att namngivandet av kameran inte är av vikt. En sådan hållning är inte förenlig med utformningen av upphandlingsdokumenten. Passéras och Midroc Electros anbud måste förstås som att den kamera som angetts i respektive anbud är avsedd att användas även på Bogesundsskolan. Passéras tolkning är långsökt. Midroc Electro har frångått de obligatoriska kraven genom att dess anbud bygger på att två kameror ska sättas upp på Bogesundsskolan. Det är tydligt specificerat att endast en kamera ska finnas där.

Det har varit otillåtet att låta Passéra att lämna en ny uppgift om kamera till Bogesundsskolan på det sätt som skett.

I andra hand har upphandlingsdokumenten i denna del inte varit tillräckligt tydliga. Det framgår bl.a. av att flera olika tolkningar gjorts.

Passéras angivna underleverantör uppfyller inte ett visst krav på certifiering.

Ulricehamns kommun

Av upphandlingsdokumenten framgår det att behovet av kameror kommer att variera under avtalsperioden. Pris efterfrågades för de vanligast förekommande kamerorna. Bogesundsskolans kamera är inte en standard-kamera. Den särskiljer sig från övriga kameror genom att identifiering ska vara möjlig på 15 meters avstånd i stället för 7,5 meter, vilket är det vanliga. Det har inte ställts krav på att denna kamera ska namnges, utan bara att den ska uppfylla ställda krav. Samtliga anbudsgivare har tagit höjd för det i sina priser.

Under utvärderingen och inför tilldelningen hade kommunen även en anbudsomgång där Passéra genom sin underleverantör förtydligade vilken kamera som skulle sättas upp på Bogesundsskolan. Det är alltid den upphandlande myndigheten som avgör om rättelser, förtydliganden eller kompletteringar ska tillåtas. I aktuellt fall har inga uppgifter ersatts, utan endast förtydligats. Passéras uppgift om vilken kamera som avses är ett tillåtet förtydligande.

Låsteam och kommunen har tolkat upphandlingsdokumenten på olika sätt, men även om de inte är optimalt utformade framgår det att kommunen avsett att upphandla en produkt med den funktion som utomhuskameror har. I förtydligandet genom frågor och svar framgår det med tydlighet att efterfrå-

gad kamera på Bogesundsskolan skiljer sig från övriga kameror. Samtliga övriga anbudsgivare har förstått informationen som lämnats. Upphandlingsdokumentens utformning strider inte mot de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna.

Eftersom Passéras underleverantör endast ska montera kameror, inte installera dem, krävs det inte certifiering.

Passéra AB

Priset på kameran till Bogesundsskolan preciserades inte, eftersom den ansågs överkvalificerad för punkt 4.1.3 och inte kunde utgöra ett standardpris för utomhuskamera.

De arbeten som underleverantören ska göra kräver inte certifiering.

Midroc Electro AB

En lösning projekterades med två kameror som arbetar tillsammans. På det sättet uppfylls väl kravet på identifiering på 15 meters avstånd med 70 graders upptagningsområde.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler m.m.

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet. Detta står i 4 kap. 1 § LOU.

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida

skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts. Detta står i 20 kap. 6 § LOU.

Principen om öppenhet eller transparens innebär bl.a. att samtliga villkor och bestämmelser i upphandlingsdokumenten ska vara formulerade på ett klart, precist och entydigt sätt, så att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare ska kunna förstå den exakta innebörden av dem och tolka dem på samma sätt (se t.ex. EU-domstolens dom den 2 juni 2016 i mål C-27/15, *Pizzo*, punkt 36).

I mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter den grundar sin talan och att rättens prövning är begränsad till de grunder som parten har åberopat (se RÅ 2009 ref. 69).

Förvaltningsrättens bedömning

För att det ska vara möjligt att bedöma om Passéras och Midroc Electros anbud uppfyller de obligatoriska kraven, måste det först prövas om upphandlingsdokumenten är tillräckligt tydliga.

Utformningen av den del av upphandlingsdokumenten som också utgör anbudsformulär ger intrycket att det endast efterfrågas en specificerad typ av utomhuskamera. Denna kamera skulle gälla såväl för det s.k. startbehovet till de tre skolorna som för den typ av utomhuskamera som ska prissättas i avsnitt 4.3.2. Därutöver framgår det att ytterligare kameravarianter kan tillkomma under avtalsperioden. Kommunens resonemang om att endast en typ av standardutomhuskamera ska anges i fritextfältet i avsnitt 4.1.3 ligger i linje med detta. I svaret på publik fråga nr 12 anges det emellertid olika krav på identifieringsavstånd för utomhuskamerorna på Bogesundsskolan och Stenbocksskolan. Det står ingenting om att ett visst av dessa krav gäller för en standardkamera. Mot bakgrund av det och med hänsyn till att startbeho-

vet endast omfattar två stycken utomhuskameror, framstår det för förvaltningsrätten inte som uppenbart att kameran till Bogesundsskolan skulle särskilja sig från övriga kameror i enlighet med kommunens resonemang. Det vore också tänkbart att resonera att det är kameran till Stenbocksskolan som avviker.

Låsteam har uppfattat upphandlingsdokumenten som att det är möjligt att endast ange en kameramodell i fritextfältet i avsnitt 4.1.3, men att denna modell i så fall ska uppfylla kraven för såväl Bogesundsskolan som Stenbocksskolan. Mot ovanstående bakgrund anser förvaltningsrätten att denna tolkning inte är orimlig.

Å andra sidan antyder kommunens argumentation att det är mindre vanligt förekommande i branschen med så höga krav på övervakningskameror som gäller för utomhuskameran till Bogesundsskolan. Med hänsyn till det och till att endast en typ av utomhuskamera ska prissättas i avsnitt 4.3.2, framstår det inte heller som orimligt att tolka upphandlingsdokumenten som att endast en kameramodell måste anges i fritextfältet i avsnitt 4.1.3 samt att den angivna modellen endast behöver uppfylla kraven som gäller för Stenbocksskolan.

Mot denna bakgrund finner förvaltningsrätten att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla anbudsgivare inte skulle tolka upphandlingsdokumenten på samma sätt. Kommunen har således brutit mot principen om transparens. Det går inte att avgöra vad resultatet av anbudsprövningen skulle ha blivit om bristen inte hade förekommit, eftersom det är tänkbart att Låsteam i så fall skulle ha utformat sitt anbud annorlunda. Bristen kan således ha påverkat anbudsprövningen till nackdel för Låsteam. Därmed har Låsteam lidit skada eller kunnat komma att göra det. Eftersom bristen hänför sig till det konkurrensuppsökande skedet, ska upphandlingen göras om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (FR-05).

Albert Pettersson
Förvaltningsrättsfiskal

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Hur räknar vi ut tiden?

Sista dagen för överklagande är exakt 3 veckor från den veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen för överklagande är en helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.
Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.
Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.